GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

CONTACTPERSONEN:

WAT IS HET?

- Alle vormen van gedrag waarbij de ene persoon de grenzen van de andere persoon niet respecteert: fysiek, verbaal of non-verbaal. Dat ervaart de persoon dan als bedreigend, vernederend of intimiderend.
- Laat je niet leiden door stereotiepen. Ieders grenzen liggen ergens anders dus ook grensoverschrijdend gedrag heeft verschillende vormen.
- Nog steeds een taboe → schaamte

HERKENNEN

- Plots gedrag zoals angst, boosheid of nachtmerries kan een reactie zijn op grensoverschrijdend gedrag.
- Ongepast seksueel gedrag of kennis die niet leeftijdsadequaat is, kan een signaal zijn. Er kunnen ook andere oorzaken zijn.
- Buikgevoel is belangrijk. Er is geen specifieke checklist gezien de diversiteit.

OKé OF NIET OKé?

6 parameters: Als de situatie aan alle parameters voldoet, is de situatie oké. Wanneer aan één of meer van de volgende parameters niet wordt voldaan, is de situatie niet oké. Maar hoe 'niet oké' een situatie is, is ook een inschatting. Het aantal parameters en de mate waarin ze overschreden worden, helpt je om de ernst van het gedrag in te schatten.

1. Wederzijdse toestemming: Is er hier duidelijke wederzijdse toestemming? Moeilijkheid: toestemming kan non-verbaal gegeven worden en kan veranderen in de loop van het contact of zelfs ophouden.
2. Vrijwilligheid: Is er sprake van dwang, druk of beloning? Willen beide partijen dit echt uit zichzelf?
3. Gelijkwaardigheid: Zijn beide partijen gelijkwaardig aan elkaar? (Denk aan leeftijd, ontwikkelingsniveau, gezagsrelatie...)
4. Leeftijd of ontwikkeling: Is het gedrag gepast binnen de leeftijd en ontwikkeling ?
5. Context: Stoort het gedrag niemand en wordt de privacy gerespecteerd**?** Bv. omstaanders die niet betrokken (willen) zijn maar wel een impact ondervinden?
6. Zelfrespect: Is het zelfrespect van de betrokkenen in gevaar? Gaat niemand spijt hebben? Of imagoschade oplopen? Is de persoon oké met het eigen gedrag en de eigen keuzes?

AANPAK

Het is niet altijd gemakkelijk om in te schatten hoe je correct reageert als leiding. Reageer vooral niet paniekerig of emotioneel. Anderzijds is onverschillig blijven ook geen goed idee als er grenzen overschreden worden. Neem de situatie ernstig zonder verwarring te creëren bij je leden.

→ Wanneer een situatie oké is, hoef je niet streng te reageren (je hoeft zelfs niet altijd te reageren). Benoem de situatie, maak er misschien een luchtige opmerking over. Je hoeft niet te streng te zijn. Dramatiseer niet. Het is heel normaal dat kinderen en jongeren experimenteren met hun seksualiteit. Dat naar de taboesfeer verdringen kan slecht zijn voor hun seksuele ontwikkeling.

→ Wanneer de situatie niet oké is:

1. probeer je allereerst een zicht te krijgen op de gehele situatie: voer gesprekken met verschillende betrokkenen, achterhaal achterliggende oorzaken,...
2. Probeer op een rustige manier uit te leggen wat kan en niet kan. En waarom iets niet oké is.
3. Zorg dat alle betrokken partijen mee zijn: medeleiding, leden...
4. Maak duidelijk welke grenzen overschreden zijn, en hoe ver.
5. Ga na of er gevolgen moeten komen op het gedrag.

→ Wanneer iets duidelijk (veel) te ver gaat

Schakel op tijd hulp in van andere leiding of de contactpersoon als je voelt dat de situatie te veel voor je is. Ernstige schendingen zijn werk voor hulpverleners, zoals de politie of psychologen en niet voor leiding.

• PIMENTO

Pimento is een organisatie die gespecialiseerd is in het begeleiden van jongeren en jeugdwerk rond sociale thema's zoals pesten, groepsdynamiek en inclusie.

• SENSOA

Sensoa is een Vlaams expertisecentrum voor seksuele gezondheid. Sensoa werkt rond vijf thema's met name preventie van seksueel overdraagbare aandoeningen en hiv, preventie van ongeplande zwangerschappen en preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

• ANDERE

- JAC, helpt jongeren tussen 12 en 25 jaar met al hun vragen en problemen.
- Awel, waar kinderen en jongeren terecht kunnen met al hun vragen, verhalen en problemen.
- 1712, een professionele hulplijn voor vragen over geweld, misbruik en kindermishandeling.
- Www.nupraatikerover.be: chatbox voor minderjarige slachtoffers van seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag
- Zorgcentrum na seksueel geweld, geeft ondersteuning aan slachtoffers en steunfiguren van slachtoffers bij seksueel geweld. Seksueel geweld is iedere vorm van seksueel gedrag dat tegen iemand zijn wil wordt gesteld.

Heb je opmerkingen of aanvullingen? Contacteer de contactpersonen.